

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-17P/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7223201162
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7223201162.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Y. G.A., U.. XX.XX.XXXX, M. G., U.. XX.XX.XXXX K. G. G., U.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, deti rodičov: M. I., U.. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. - M. B. a G. G., U.. XX.XX.XXXX, trvale L. - M. B., za účasti Okresnej prokuratúry Košice II, Mojmirova 5, Košice, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice na uloženie výchovného opatrenia takto

rozhodol:

U k l a d á maloletým deťom mal. Y. G.Á., U.. XX.X.XXXX, M. G., U.. XX.XX.XXXX K. G. G., U.. XX.X.XXXX výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej pomoci maloletým deťom a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí pobyt v zariadení Centrum pre deti a rodiny N., U..O., T. XX, XXX XX L., na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 9.2.2023 navrhovateľ žiadal, aby súd uložil maloletým deťom v zmysle § 37 ods. 3 písm.b/ zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej pomoci alebo zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, pobyt v zariadení Centrum pre deti a rodiny N., U..O., T. XX, XXX XX L.. V návrhu uviedol, že zo spoluzitia rodičov pochádzajú aj ďalšie maloleté deti G., D., G., K., ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť a maloletá G., ktorá bola zverená do poručníctva. So žiadnym z umiestnených detí sa rodičia nekontaktujú a neprejavujú o ne záujem. Obaja sú nezamestnaní, nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie. Príjem rodiny pozostáva z dávky v hmotnej núdzi a z prídavkov na tri deti, ktoré sú v dôsledku zanedbávania povinnej školskej dochádzky detí vyplácané formou osobitného príjemcu. Rodina sa dlhodobo zdržiavala v nelegálne zriadenej osade G. v L. v drevenej chatrči, z ktorej odišla v januári 2023 na neznáme miesto. Podľa informácií mestskej polície rodičia sa s maloletými deťmi často zdržiavajú v uliciach v blízkosti OC I., v rôznych ruinách, schátraných a neobývaných budovách. Podľa anonymného oznámenia sa s deťmi túlili po sídlisku F. a lesnom poraste za E.. Dňa 09.02.2023 sa na základe predvolania dostavili na úrad obaja rodičia, ktorí uviedli, že nedokážu pre svoje deti zaistiť vhodné podmienky a starostlivosť. Z osady G. odišli na základe vlastného rozhodnutia. Odvtedy nedokázali nájsť iné vhodné bývanie a toho času bez povolenia prespávajú v noci v schátranej budove na T. ulici v L., kam vchádzajú cez otvor v oplotení. Počas dňa musia toto miesto opustiť, nakoľko ich prítomnosť je hlásená polícii. Zvyknú sa zdržiavať v OC I., prípadne maloleté deti odchádzajú aj k starým rodičom z matkinej strany bývajúcim v chatrči v osade G., kde majú zabezpečené teplo a prístrešie. Aktuálne nedokážu svojim trom deťom poskytovať potrebnú starostlivosť. V nelegálne obývanej nehnuteľnosti nie je zavedená elektrina, pitná či úžitková voda, taktiež ani kúrenie, ktoré nahrádzajú pálením odpadového dreva v sude. Ako lôžka používajú matrace uložené na zemi. Vzhľadom k tejto situácii rodičia žiadali o umiestnenie maloletých detí do ústavného zariadenia. Maloleté deti navštevujú Základnú školu L.. D. v L.. Na základe hlásení zo školy evidujú zanedbávanie povinnej školskej dochádzky u všetkých

detí. Rodičia tento problém neriešia, so školou nespolupracujú, nezaujímajú sa o výchovno-vzdelávacie výsledky detí, tolerujú ich neospravedlnenú absenciu v škole, respektíve ich do školy vôbec neposielajú ani nesprevádzajú. V rodine sa od marca 2021 realizovalo opatrenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zamerané na vykonávanie odborných metód na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov. Zo záverečnej správy vykonaných opatrení ukončených v júli 2022 vyplýva, že rodičia majú pasívny postoj k riešeniu problémových oblastí. Žijú neusporiadaným spôsobom života, nevedia pre deti zabezpečiť stabilné bývanie. S maloletými deťmi sa túlajú, zdržiavajú sa v rôznych schátraných budovách, kde nelegálne prespávajú a počas dňa sú bez prístrešia. Maloleté deti sa podľa vyjadrenia rodičov sporadicky zdržiavajú aj u starých rodičov, čo však dlhodobo z priestorových dôvodov nie je možné. Starostlivosť o maloletých aktuálne nemá záujem zabezpečovať žiadna osoba v blízkom príbuzenstve rodiny. S prihliadnutím na potrebu zabezpečenia náležitej starostlivosti o maloletých, najmä ich výchovy a výživy je nevyhnutné zaistiť, aby im táto starostlivosť a uspokojenie vývinových potrieb bolo zabezpečené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Zároveň žiadal zveriť maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny N., U..O., T. XX, L. neodkladným opatrením.

2. Uznesením sp. zn. 17P/16/2023-18 zo dňa 14.2.2023 Okresný súd Košice II nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom odovzdať maloleté deti Y. G.Š., U.. XX.XX.XXXX, M. G., U.. XX.XX.XXXX K. G. G., U.. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny N., U.. O., T. XX, L.. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o uloženie výchovného opatrenia vedeného pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 17P/167/2021. Uznesenie nadobudlo dňa 31.3.2023 právoplatnosť.

3. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 21.6.2023 k predmetu konania uviedol, že zo spolužitia rodičov pochádzajú ďalšie mal. deti G. G., U.. XX.XX.XXXX, D. G., U.. XX.XX.XXXX, G. G., U.. X.XX.XXXX, K. G., U.. XX.X.XXXX, u ktorých bola nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny L. - T. z dôvodu zanedbávania starostlivosti. Ďalšie dieťa rodičov mal. G. I., U.. XX.X.XXXX bola z dôvodu zanedbávania rozhodnutím súdu umiestnená v zariadení na výkon rozhodnutia súdu a následne rozhodnutím Okresného súdu v Rožňave zo dňa 27.5.2021 sp. zn. 12P/1/2021 zverená do poručníctva. Obaja rodičia sú nezamestnaní. Rodina sa dlhodobo zdržiavala v nelegálne zriadenej osade G.Č. v L., kde obývali drevenú chatrč. Zo svojho obydľia odišla v januári 2023 na neznáme miesto. Dňa 27.2.2023 sa uskutočnila prípadová konferencia, na ktorej matka detí uviedla, že toho času býva aj s otcom u jej matky v osade G.. Od toho času rodičia úrad nekontaktovali a nedostavili sa na ďalšiu prípadovú konferenciu dňa 29.5.2023.

4. Na pojednávanie konané v danej veci dňa 26.6.2023 sa rodičia nedostavili. Z oznámenia Mestskej polície mesta Košice zo dňa 5.6.-2023 vyplýva, že rodičia detí sú bezdomovcami. Pohybujú sa po sídlisku L. - Q.. Oznámenie o návrhu súd rodičom zverejnil v súlade s ust. § 116 CSP. Postupom podľa ustanovenia § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti zistil tento skutočný stav:

5. Navrhovateľ na pojednávaní na návrhu zotrval. Uviedol, že dňa 23.6.2023 kontaktoval starú matku s tým, aby oboznámila rodičov maloletých detí s termínom pojednávania vo veci, čo v zmysle jej vyjadrenia učinila. Rodičia s úradom žiadnym spôsobom nespolupracujú. Dňa 27. februára 2023 sa realizovala prípadová konferencia, ktorej sa zúčastnila matka detí a uviedla, že aktuálne s otcom maloletých bývajú u starej matky pani W. v osade G.. Od uvedenej doby rodičia maloletých detí s úradom nekomunikujú a nedostavili sa ani na ďalšiu prípadovú konferenciu, ktorá sa konala 29.5.2023. Maloleté deti z ústavného zariadenia opakovane utiekali domov k rodičom alebo starej mame. Rodičia doposiaľ neupravili svoje sociálne pomery, aby mohli zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní odporučil návrhu vyhovieť.

7. Prokurátor na pojednávaní rovnako odporučil maloletým deťom nariadiť výchovné opatrenie vzhľadom na skutočnosť, že rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie plnohodnotnej osobnej starostlivosti maloletým deťom. Poukázal na to, že pred umiestnením v ústavnom zariadení deti neplnili riadne povinnú školskú dochádzku. S poukazom na uvedené uloženie výchovného opatrenie je plne v záujme maloletých detí.

8. Zo správy Centra pre deti a rodiny N., U..O., T. XX, L. zo dňa 7.6.2023 vyplýva, že maloleté deti sú umiestnené v samostatne usporiadanej skupine centra. V období po príchode do centra vyjadrovali viac pocity smútku vyplývajúce z odlúčenia od blízkych osôb. V prvých mesiacoch sa odohrali opakované úteky k rodičom alebo starej mame. Deti pochádzajú zo sociálne znevýhodneného marginalizovaného

prostredia, ktoré formovalo ich postoje, názory, predpoklady pre ich osobnostný rozvoj. Preferencia rómskeho jazyka v domácom prostredí spôsobila nedostatky v porozumení a používaní slovenského jazyka. Ich elementárne schopnosti a zručnosti sú rozvinuté na nízkej úrovni, spôsobené najmä častými absenciami na vyučovacom procese. U detí sú zjavné znaky nedostatočnej sociálnej aj emocionálnej adjustácie. Mal. Y. navštevuje 4. ročník - variant B, M. štvrtý ročník - variant A špeciálnej základnej školy. Mal. G. navštevuje 2. ročník základnej školy. V zmysle správy rodičia deti v zariadení navštívili dňa 9.4.2023, dňa 21.5.2023 ich priviedli naspäť do zariadenia. Dňa 29.5.2023 sa dostavili na dohodnuté stretnutie s pracovníkmi centra. Dohodli sa, že budú deti navštevovať pravidelnejšie, aby za nimi nemuseli utekať. Na základe dohody mali prísť za deťmi dňa 31.5.2023, na dohodnutú návštevu sa však nedostavili. V dňoch 8.3.2023 kontaktovala deti telefonicky stará matka W., ktorá ich v zariadení v dňoch 26.3.2023 a 21.5.2023 v zariadení navštívila.

9. Podľa oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 30.5.2023 matka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. V sledovanom období nepoberala dávku v hmotnej núdzi, rodičovský príspevok ani inú dávku poskytovanú úradom. Je povinnou osobou na žiadosti o náhradné výživné od 1.9.2022 do doby trvania podmienok pre oprávnenú osobu I. G., U.. XX.X.XXXX. Otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Poberá dávku v hmotnej núdzi od 1.6.2021 do doby trvania podmienok naposledy vo výške 55 eur mesačne. Na žiadosti je posudzovaná partnerka I. M., U.. XX.X.XXXX. Deti Y., M. a G. G. boli na žiadosti o dávku v hmotnej núdzi posudzované do 31.1.2023. Prídavok na ne poberal od 1.6.2021 do 31.1.2023 naposledy vo výške 180 eur mesačne.

10. Podľa § 111 písm. l) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový priadok (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach.

11. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

12. Podľa § 37 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“), nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

14. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

15. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

16. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

17. Na základe vykonaného dokazovania a predložených správ kolízneho opatrovníka, ako aj centra pre deti a rodiny súd dospel k záveru, že nariadenie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine si vyžaduje záujem na ďalšom priaznivom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji maloletých detí. Rodičia toho času nie je schopní zabezpečiť deťom potrebnú starostlivosť. Nemajú vytvorené podmienky, ktoré by zohľadňovali aktuálne potreby detí a zabezpečili ich bezpečný a všestranný rozvoj po všetkých stránkach. Žijú migrujúcim spôsobom života, nemajú zabezpečené stabilné bývanie. V zariadení deti napredujú vo svojom vývoji, riadne plnia povinnú školskú dochádzku. Súd s poukazom na uvedené skutočnosti návrhu vyhovel.

18. O trovách konania súd nerozhodoval, nakoľko takýto návrh v konaní nebol podaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.